Nº. 18.

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag, 12 Mei 1829.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

Dit blad wordt driemaal 's weeks uitgegeven op dingsdag, donderdag en zaturdag, tegen den prijs van *f* 3-00 in de drie maanden, en franko in alle plaatsen van het koningrijk *f* 3-50. De inteekening geschiedt te *'s Hertogenbosch* bij de drukkers en uitgevers, de gebroeders ARNOLD HUYSEN, alsmede bij alle voorname boekhandelaren en postbesturen door het geheele koningrijk. Men kan voor niet minder, dan drie maanden inteekenen, bij vooruitbetaling, (hetwelk, gelijk ook alle brieven, *franko* moet geschieden.

Bekendmakingen worden tegen 15 cents den regel geplaatst.

NEDERLANDEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 5 mei.

Na den heer *van Crombrugghe*, heeft nog de heer *van Asch van Wyck* tegen, en de heeren *Donker-Curtius*, *Beronck*, *Beslaerts* en *van Reenen* voor den 7den titel des 3den boeks van het wetboek van burgerlijke regtsvordering het woord gevoerd, welke titel handelt *van voorzieningen in geval van kennelijk onvermogen van eenen schuldenaar*. De voorstanders van dezen titel hebben alle dezelfde gronden voor deze wetbepalingen aangehaald, welke in het afgeloopen jaar te 's Hage zijn aangevoerd geworden. Zij hebben de noodzakelijkheid en het nut van deze bepalingen beweerd, vooral in een land gelijk het onze, waar bijna ieder persoon handelsbetrekkingen heeft. Zij hebben verder de onvolledigheid aangetoond van de bestaande wetsbepalingen op dit stuk en tegengesproken, dat het een nieuw beginsel was of strijdig zou zijn met art. 164 der grondwet, zoo als de tegenstanders gezegd hadden. Eindelijk hebben zij hun gevoelen te kennen gegeven, dat de eerste kamer niet het beginsel, maar wel de bepalingen van het vorig ontwerp zou hebben verworpen.

De tegenstanders hebben hunne verwondering te kennen gegeven, dat, na dat deze wet, bij de tweede kamer, met eene kleine meerderheid was aangenomen geworden, en de eerste kamer het beginsel der wet had verworpen, men nu eene nieuwe redaktie van de bepalingen had ingezonden; die zij volstrekt niet zou kunnen aannemen en op verre na niet te verkiezen waren boven die der eerste redaktie. Zij hebben in het breede de onnoodzakelijkheid en het verkeerde van dusdanige wetsbepalingen betoogd en geoordeeld, dat het ontwerp strijdig was met art. 154 der grondwet. Zij waren verder van oordeel, dat een schuldenaar als zoodanig moest vervolgd worden, en de bestaande bepalingen daaromtrent voldoende waren, en dat eindelijk deze wetsbepalingen zeer veel onheil zouden kunnen aanbrengen, daar, wanneer een schuldenaar in betalings-ophouding zou worden verklaard en er een toeziener zou worden benoemd, deze achter alle persoonlijke en geheime uitgaven en handelingen zou komen.

Het vervolg der beraadslagingen is alstoen op den volgenden dag, woensdag, den 6, ten 12 ure, bepaald geworden.

In de zitting van dien dag hebben de heeren *Luzac*, *de Meulenaere*, *Marechal*, *Barthélémy* en *Pycke* zich in het breede voor het beginsel van dit ontwerp verklaard, en de gevoelens der voorstanders van dit ontwerp verdedigd. De heer *van Reenen* heeft tegen de aanmerkingen van sommige leden op het ontwerp geantwoord en de heer *le Hon* heeft de noodzakelijkheid van dusdanige wetsbepalingen bewezen, doch zou, wanneer men de zaak in het beginsel aantastte, van gevoelen moeten veranderen. Niemand meer het woord vragende, werden de beraadslagingen gesloten en ging men over ter stemming, waarvan het besluit was, dat het ontwerp werd aangenomen met 59 tegen 38 stemmen, zullende het naar de eerste kamer worden verzonden.

De centrale afdeeling heeft verslag uitgebragt omtrent het voorstel van de heeren *Barthélémy* c. s., ter wijziging van de wet van 18 april 1827, ten gevolge van welk verslag de voorstellers op nieuw eenige veranderingen daarin hebben gebragt. Deze stukken zullen worden gedrukt en rondgedeeld en de beraadslagingen daaromtrent worden bepaald tegen vrijdag aanstaande, des morgens ten 11 ure.

De vergadering werd daarna gescheiden tot donderdag ten 12 ure.

De kommissie tot de verzoekschriften heeft bij monde van de heeren *de Brouckere*, *Trenteseaux*, *Pescatore*, *Schooneveld* en *van Reenen*, berigt uitgebragt omtrent een groot aantal verzoekschriften, en de vergadering is daarna gescheiden tot morgen ten twaalf ure.

Zitting van 7 mei.

De vergadering wordt des middags ten half een ure geopend. Er zijn 76 leden tegenwoordig.

Het proces-verbaal der zitting van gister, wordt voorgelezen en goedgekeurd. Eenige verzoekschriften worden naar het comité gezonden, onder anderen een geteekend door 56 ingezetenen der gemeente Schijndewinkel, welke de vrijheid van onderwijs, de uitvoering van het concordaat en de afschaffing der belasting op het geslagt en gemaal, verzoeken.

De heer *de Brouckere* vraagt of het berigt, door de centrale afdeeling, omtrent de tienjarige begrooting, niet zal worden uitgebragt, waarop de voorzitter antwoordt, dat dit morgen geschieden zal, wanneer de dag tot de beraadslagingen zal bepaald worden.

De heeren *de Brouckere*, *de Pescatore* en *Schooneveld*, brengen berigt uit, omtrent onderscheidene bij de kamer ingekomen verzoekschriften, alsmede de heer *van Reenen* over 71 verzoekschriften, betrekkelijk de vrijheid van onderwijs, der drukpers, de onherroepelijkheid der regters en de uitvoering van het concordaat, waarna de zitting is opgeheven en tot des anderendaags ten elf ure bepaald geworden.

Zitting van 8 mei.

De vergadering wordt ten 12 ure geopend. Er zijn behalven den voorzitter, 91 leden aanwezig. De aanteekeningen van het verhandelde der zitting van gister wordt voorgelezen en goedgekeurd.

De orde van den dag is de beraadslaging over de veranderingen der wet, betrekkelijk de regterlijke zamenstelling, voorgesteld door de heeren *Barthélémy*, *Donker Curtius*, *van Crombrugghe* en *Schooneveld*.

De zitting begint met het uitbrengen van berigt door de centrale afdeeling, nopens het tienjarig budjet, hetwelk in de vergadering van maandag den 11 zal behandeld worden.

De heer *Barthélémy* heeft het woord. (Wij zullen hieromtrent nader terug komen).

'S HERTOGENBOSCH, 11 mei.

Eergisteren is de verjaardag van H. K. H. mevrouw *Wilhelmina Frederika Louiza Marianna*, prinses der Nederlanden, met de gewone plegtigheid gevierd.

— De heer gouverneur van Luik had de verzekering gegeven, dat hij zich met de *verkiezingen* niet zoude bemoeijen, ondertusschen heeft de heer griffier der staten dezer provincie zich naar het kanton Henri-Chapelle begeven, alwaar hij alles in het werk heeft gesteld, om te slagen, dat een burgemeester van vele gemeenten, tot lid der provinciale staten zoude verkozen worden. Het grondwettig genootschap ziet hem met scherpe oogen na, en zal zijne listige kunstgrepen weten te verijdelen.

— Men leest in den *Éclaireur politique* van Maastricht, het volgende artikel, onder den titel van *Associations constitutionnelles*:

«De stad Luik heeft ons onlangs het eerste voorbeeld van eene soortgelijke associatie gegeven. Men kondigt thans het daarstellen van eene tweede aan, welke haren zetel te Brussel zal houden, en welke, naar alle waarschijnlijkheid, zich bij die stad niet zal bepalen.

»Dat dergelijke instellingen het ministeriële leger verontrusten, hieraan twijfelt niemand; en om wederwraak te nemen, zullen zekere lieden niet in gebreke blijven, om over opstand en *jacobinismus* te schreeuwen. Deze associatien zullen, volgens hun gevoelen, zoo vele uit muitelingen zamengestelde klubsen zijn, wier slagen tegen brave lieden zullen worden gerigt; in één woord, het zal een gerangschikte opstand zijn.

»Wij zullen hen laten schreeuwen en diegenen bedanken, welke de eerste geweest zijn, die het denkbeeld hebben opgevat, om zich zelve tot voortdurende waarnemers van het publiek tooneel aan te stellen, ten einde op den gang der zaken te waken, aan de natie de misbruiken af te schetsen en aan dezelve te toonen, wat zij te doen heeft, om volgens hare instellingen te leven.

»Deze associatien beloven ons de gelukkigste uitkomsten; zij zijn volstrekt overeenkomstig met eenen grondwettigen staat. Het is inderdaad eene waarheid, dat een volk, hetwelk door eene grondwet geregeerd wordt, onder een vertegenwoordigend bestuur leeft, waar alles in het belang en voor het grootste welzijn van allen en niet van eenen enkelen of van sommigen, moet geschieden; het is, zeggen wij, eene waarheid, dat een dergelijk volk aan de zijde van het gouvernement niet werkeloos moet zijn. Indien hetzelve zijn doel wil bereiken, namelijk de waarborgen verkrijgen, waarop het regt heeft, moet het niet alleen bestendig waken en de kenmerken der publieke magt nagaan; neen! het moet meer doen en zich, terwijl het zich evenwel van wettige middelen bedienen moet, tegen iedere onregtvaardige handeling of tegen iedere schending van het grondwettig verdrag verzetten; het moet rondom dit heilig verdrag waken, gelijk een leger rondom deszelfs standaarden, en niet dulden, dat eene ongewijde hand daarop den minsten aanslag maakt of den minsten vlek geeft. Zoodanig is het doel der grondwettige genootschappen [illegible] mannen en vrienden van hun vaderland en van de instellingen, zullen zij doen, hetgeen de natie moest, maar niet altoos kan doen.

»Het zijn alleen de vijanden der natie, diegenen welke er belang bij hebben, om hetgeen regtvaardig en liberaal is, alles wat de magt bedreigt, om dezelve te besluiten binnen de palen, welke de wetten haar gesteld hebben, en die ongelukkiglijk zoo dikwijls overschreden zijn, in een valsch daglicht stellen, die zich tegen de grondwettige genootschappen kunnen verheffen.»

— In navolging der stad Luik, heeft zich reeds te Brussel eene soortgelijke *association constitutionnelle* gevestigd. Dit voorbeeld zal weldra door andere plaatsen gevolgd worden. Van hoe veel belang het is, dat de ingezetenen, die prijs op vrijheid en onafhankelijkheid stellen, zich niet laten verleiden, zal men lager kunnen zien.

— Men leest in de *Gazette de France* het volgende:

«De dagbladen der Nederlanden maken op eene stellige wijze bekend, dat mgr. *Capaccini*, welke zich sedert eenigen tijd in dit koningrijk bevindt, tot internuntius te Brussel zoude benoemd zijn en dat de Paus hem gevolmagtigd heeft, om het concordaat ten uitvoer te leggen. Vermits deze prelaat bij opvolging de provincien van het noorden en zuiden bezocht heeft, zal hij beter dan iemand den staat van den godsdienst en de behoeften der Kerk kennen. De noodzakelijkheid eener beslissende schikking wordt meer en meer dringend; de hinderpalen, welke tot den toegang van het seminarie gelegd zijn, bedreigen de bisdommen met gebrek aan priesters te zullen hebben. Wij stelden ons voor, eenige bedenkingen te dien aanzien, alsmede over de voorregten, welke de regering den protestanten bewijst en over den aangroeijenden invloed van het protestantendom te opperen; dan, hetgeen in ons land voorvalt, heeft ons niet toegelaten, zoo als wij gewild hadden, over hetgeen den godsdienst van een aangrenzend land raakt, uit te weiden.»

De *Courrier de la Meuse* heeft zeer goede stukken over den invloed van het protestantendom gegeven en doen zien, dat in het midden eener bijna geheel katholijke bevolking, de plaatsen en bedieningen, nagenoeg uitsluitend in handen der protestanten zijn.

Laten wij hopen, dat de algemeene kreet, tegen eenen zoodanigen staat van zaken, eindelijk eenigen indruk op eene regering zal maken, welke belang heeft, om de schaal, ten aanzien der katholijken, in beter evenwigt te stellen.

— Men wil, dat het ministerie het wetboek van straf zal intrekken.

Wij hopen en verlangen, dat dit gerucht van allen grond ontbloot zal zijn; immers, wij hebben reeds gedurende zoo vele jaren, de geregtelijke zamenstelling verbeidend en met ongeduld te gemoet gezien; eindelijk en ten laatste heeft men ons *beloofd*, dat deze met 1 januarij aanstaande zoude daargesteld zijn, indien binnen den loop dezer zitting gezegd wetboek mogt worden aangenomen; waarom, indien de regering voornemens is aan het verlangen der natie te voldoen, stelt zij dit wetboek niet voor? Waarom moet dit ingetrokken worden? Of zijn er zoo vele bewuste gebreken in, dat men beducht is, dat hetzelve, even als zoo vele andere wetten, aan verandering, wijzigingen en verbeteringen onderworpen, door de tweede kamer niet zal worden aangenomen? Wanneer toch zal de grondwet worden ten uitvoer gelegd en zal men die maatregelen nemen, dat de regters, die vrij en onafhankelijk van het ministerie moeten zijn, een zoodanig bestaan zullen vinden, dat zij, die de *eerste* en *verhevenste* plaats in de maatschappij bekleeden, niet meer door den prikkel der geldzucht (want hunne bezoldiging staat nagenoeg gelijk met een inkomen van sommige klerken en eenen eersten luitenant te voet) zullen worden verleid.

— Wij vernemen, dat z. exc. de minister van justitie geheel hersteld is.

— De eerste kamer der staten-generaal heeft den 7 dezer, des namiddags ten twee ure, hare jaarlijksche bijeenkomst geopend; de afdeelingen der eerste kamer zijn den 8 dezer vergaderd geweest.

— De stand van het water was heden ochtend ten 8 ure aan de peilschaal alhier, 26 duim onder O.

— In den nacht van den 3 op den 4, is de dijk der Zuid-Willemsvaart van de eene zijde, door den aandrang van het water en van de andere door het vocht der aanhoudende regens doorweekt, onder de gemeente Meggelen (bij Maastricht), ter hoogte van eene en ter lengte van 12 ellen doorgebroken, doch een groot getal werklieden hebben zich onverwijld aan het werk begeven en de doorbraak is binnen weinigen tijd hersteld geworden.

— In dienzelfden nacht hebben dieven de riemen van den postwagen van den heer *J. van Gend*, rijdende van Brussel naar Luik, doorgesneden en hebben eene baal, wegende twaalf nederlandsche ponden, een pak linnen en eene bordpapieren doos, medegenomen. Deze diefstal is op den weg tusschen Leuven en St. Truijen gepleegd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 12 *april*.

Een Tartaar door den engelschen zaakgelastigden uit Teheran afgevaardigd, heeft de tijding overgebragt, dat het geheel russisch gezantschap bij het hof van Perzië en al de Russen, welke zich in het perzische rijk bevonden, door de Perzianen vermoord zijn en dat het leven van den Schah zelfs in gevaar was, indien hij de betaling der oorlogs-bijdragen aan Rusland niet opschorte; men zegt, dat diegenen der perziaansche garde, welke zich op bevel van den Schah, tegen het oproerig volk verzet hebben, hetzelfde lot als de Russen ondergaan hebben. Al de ingezetenen van Teheran waren voor hun leven beducht en de engelsche zaakgelastigden had eene nota aan de regering ter hand gesteld, waarbij hij, in de krachtigste bewoordingen, hetzelve voor alle geweld, hetwelk zijnen landgenooten zoude kunnen aangedaan worden, verantwoordelijk stelt en verzoekt, dat al degenen, welke zich aan die moorden schuldig hebben gemaakt, gestraft worden. Het zoude echter zeer moeijelijk kunnen zijn, zonder strenge maatregelen, eene zoodanige voldoening te erlangen, vermits het grootste gedeelte der bevolking, zich aan deze misdaad, welke vooraf schijnt gesmeed te zijn, heeft schuldig gemaakt.

De groote heer is steeds voornemens zich naar het leger te begeven, en schijnt slechts eene overbrenging van levensmiddelen uit Smirna af te wachten, om, zonder dat hij voor onlusten in de hoofdstad beducht is, naar het leger van Adrianopel te vertrekken; meer dan 10,000 man

aziatische troepen, zijn onlangs door Konstantinopel naar Rustschuk getrokken.

Eene groote overbrenging levensmiddelen, komende uit Gallicoli, is alhier aangekomen, welke dadelijk naar de magazijnen gebragt en onder de wijken der stad uitgedeeld is.

De groot-vizier *Redschid-pacha* is te Schumla aangekomen.

Men kon geene aangenamere tijding vernemen; de vreugde is op het gelaat van een' ieder te lezen en men twijfelt niet, of de oorlog zal spoedig tusschen Rusland en Perzië uitbarsten.

WARSCHAU, 29 *april*.

Onze dagbladen behelzen het navolgende besluit van den Keizer en Koning:

Wij *Nikolaas I* enz., uit krachte van art. 45 der grondwet van ons koningrijk Polen, waarna wij ons reeds ten aanzien van den eed gedragen hebben, hebben besloten, ons in onze hoofdstad Warschau, tot Koning van Polen te kroonen en verzoeken onze teedergeliefde echtgenoote H. M. de Keizerin *Alexandra*, om in deze plegtigheid, waarvoor wij den 24 mei van dezen jare bepaald hebben, te deelen. Wij verzoeken gevolgelijk de raadsheeren, afgezanten en afgevaardigden, zich 5 dagen vóór onze krooning binnen onze gemelde hoofdstad te bevinden. Wij geven hun bij deze gelegenheid de overtuiging onzer koninklijke welwillendheid en bevelen hen in Godes heilige bescherming.

Gegeven te Petersburg, den 17 april 1829.

(*Get.*) NIKOLAAS.

— Een berigt van de moldavische grenzen van 20 april meldt, dat de Turken langs den geheelen Balkan aanvallenderwijze begonnen zijn te werk te gaan, en dat de garnizoenen van Widdin, Giurgewo, en Silistria te gelijkertijd hevige uitvallen deden. Dien ten gevolge had de generaal *Diebitsch* aan de verschillende russische afdeelingen bevel gezonden, om ten spoedigste naar hunne bestemming te trekken en den vijand in zijnen vorigen toestand terug te drijven.

— HH. KK. MM. de Keizer en Keizerin van Rusland, zullen den 14 mei te Jablonua, twee mijlen van Warschau aankomen, alwaar zij des anderendaags hunne plegtige intrede zullen doen.

PARIJS.

De namen der vier jonge Chinezen (waarvan wij in nº 14, 16 en 17 van ons dagblad hebben gewag gemaakt), zijn *Jozef Ly*, oud 26 jaren, [illegible], oud 32 jaren, *Franciscus Kiou*, oud [illegible] jaren en *Joannes Baptista Tihens*, oud 19 jaren. [illegible] hunner uitgezonderd, die klein en zeer leelijk is, zijn deze jonge lieden, wier oog levendig en geestig is, ondanks hunne koperachtige kleur, van een bevallig voorkomen. De vreemdheid hunner kleeding heeft natuurlijk de algemeene aandacht tot zich getrokken. Zij hebben geenen baard, het haar is aan het achterhoofd gevlochten en hangt tot op de hielen. Zij dragen witte linnen kousen, een kort hemelblaauw kleed, met wijde mouwen, en hoog opgeschorte, witte handlubben, over dit alles hebben zij een lang zwart vest, met koperen knoopen. Op het hoofd dragen zij een klein mutsje van zwarte stof, eene soort van schuitje met staande boord verbeeldende, overdekt met een groot hemelsblaauw lint, waarop een klein rood zijden pluimpje met eenen gouden knop.

Den dag na hunne aankomst te Parijs, woonden zij met eene godvruchtige aandacht de mis van den heer *de Kenbij*, houdende in de eene hand eenen rozekrans en in de andere hand een chineesch boek, welks bladen zij van de linker- naar de regterzijde omsloegen; zij hebben het proces-verbaal, wegens hun bezoek, ten stadhuize opgemaakt, met chinesche letters onderteekend.

Ingevolge de bevelen van mgr. den hertog van Bordeaux door den heer *Dracke*, bibliothekaris van Z. K. H. overgebragt, hebben dezelve, vergezeld van eenen lazarist, de eer gehad, op zondag den 3 dezer aan den jongen vorst en aan *mademoiselle* te worden aangeboden. Volgens het aziatisch gebruik hebben de Chinezen HH. KK. HH. op hunne knien en het hoofd eens aan den grond rakende gegroet. De oudste, *Jozef Ly*, heeft in zijne moedertaal de volgende redevoering, welke door den lazarist is vertaald, uitgesproken:

« Monseigneur!

» Wij achten ons wel gelukkig, onze nederige hulde aan uwe K. H. te kunnen bewijzen.

» Wij zullen dit steeds gedachtig zijn, om aan God te verzoeken, dat Hij eene reeks van jaren en allen zegen aan den vorst, welke Hij als door een wonder aan Frankrijk geschonken heeft, verleene.

» Onze medeburgers, bewoners van het andere werelddeel, zullen het berigt van ons geluk uit onze brieven vernemen, en hunne gebeden bij de onze voegen. »

Zoodra de vorst deze vreemdelingen gewaar werd, riep hij met levendigheid uit: « ik ben verblijd, deze gezien te hebben. » *Mademoiselle* liet hun vragen, of het te Kanton kouder dan te Parijs was, en of de huizen er schooner waren; waarop een hunner antwoordde, dat het te Parijs kouder, maar dat de huizen te Kanton meer verheven waren; het zien dezer vier vreemdelingen heeft een groot genoegen bij den jongen vorst en zijne doorluchtige zuster te weeg gebragt.

De baron *de Damas* heeft de goedheid gehad, om hen de vertrekken van den hertog van *Bordeaux* te laten zien. Gister zijn de vier Chinezen bij den minister van binnenlandsche zaken geweest en zijn door Z. E. ontvangen. Men heeft hen onderscheidene werken van China aangewezen, onder andere den *Dictionnaire de la langue Chinoise*, door den heer *de Guignes* en de *Description du Grand Empire Chinois*, door den heer *de Malpierre*. De gekleurde platen in dit laatste werk hebben de Chinezen getroffen; zij dachten voor een oogenblik weder in hunne provinciën te zijn, en de beschouwing hiervan deed bij hen een levendig en aangenaam gevoel geboren worden.

— Dingsdag den 5 dezer, zijnde de feestdag van den heiligen *Pius V*, heeft de apostolische nuntius een prachtig middagmaal aan de geestelijkheid en andere personaadjen gegeven.

— Men meldt uit Londen, onder dagteekening van den 3 dezer, dat de ziekte van den prins *de Polignac* geene ernstige ongerustheid meer inboezemt.

— De lijkstaatsie van den heer *Callemard de la Fayette* heeft den 5 in de kerk der *Hemelvaart* plaats gehad. De generaal *Lamarque*, de heer *Chabron Solilhac*, afgevaardigde, de heer *de Lestrade* en..... hielden de hoeken van het doodkleed vast. Eene bende linietroepen en eene menigte afgevaardigden hebben zijne stoffelijke overblijfsels vergezeld. Deze achtbare vertegenwoordiger heeft vóór zijnen dood bij herhaling uitgeroepen: »ik vergeef, ik vergeef aan mijnen moordenaar: *ik heb hem niets dan goed en hy heeft my kwaad gedaan. Ik beklaag hem; hy is een oogenblik zinneloos geweest!* God heeft hem niet dezelfde genade, zoo als aan mij gegeven. Ik heb het geluk gehad de heilige bedieningen te ontvangen. Hoe zoet is het in de armen van den godsdienst te sterven! Zijne ongelukkige echtgenoote bood hem het kruis om te omhelzen aan, waarop hij antwoordde: dat doet goed, ik gevoel mij verkwikt; eindelijk, toen hij vernomen had, dat de Koning en de koninklijke familie hadden gezonden, om naar zijnen staat te vernemen, riep hij uit: ik sterf vergenoegd; de goedheid is te groot; de Koning heeft mij in mijnen ramp getroost.

Het berigt, waarvan wij in ons vorig nummer van den 9 dezer, in het kort melding hebben gemaakt, heeft zich nader bevestigd.

De heer burgemeester der gemeente Woensel zoude vrijdag den 1 mei hebben bepaald tot het voeren eener brandschouw, en daar deze ook juist de dag was, die door den heer gouverneur was aangewezen tot het rondbrengen der stembiljetten, vond gezegde heer burgemeester goed, zich met deze rondbrenging zelf te belasten. Vergezeld van eenen zijner assessoren en van den sekretaris *A. Schutjes*, begonnen zij op den bepaalden dag die beide werkzaamheden.

Ongetwijfeld werkte hun verlangen, om kiezers te doen benoemen, die niet ongunstig dachten nopens den persoon, tot wiens herkiezing dezelve op den 1 junij zullen worden te zamengeroepen. En zeker uit vrees, of de ingezetenen ten deze met hen wel van dezelfde gevoelens waren, verlangde men van hen, bij het afgeven der stembiljetten, dat zij dezelve maar dadelijk zouden teekenen; de heer sekretaris zoude dan wel voor de invulling der twaalf namen, voor zoo verre zulks nog niet gedaan was, zorgen. — Of het waar is, dat eenige van diegenen, die omtrent eene zoodanige stemming huiverig waren en liever hunne vrije keus wilden behouden, door het terugnemen der stembiljetten buiten de mogelijkheid werden

gebragt hunne stemmen uit te brengen, en anderen tot het teekenen van hunnen naam zijn overgegaan, om voor te komen, dat tegen dezelve geen proces-verbaal zoude worden opgemaakt, uit hoofde men iets op den schoorsteen of op het plaatsen van eene houtmijt had aan te merken, zal nader moeten blijken uit het onderzoek, waarmede het kollegie van heeren gedeputeerde staten eene kommissie uit deszelfs midden belast heeft.

Zoo verre is het zeker, dat op den 5 daaraanvolgende, bij het opmaken van het proces-verbaal, een der assessoren, de leden van den raad der gemeente en de kommissie uit de stemgeregtigden, die, volgens art. 42 van het reglement omtrent de zamenstelling der provinciale staten, het proces-verbaal mede moeten teekenen, zulks hebben geweigerd, en bij een adres aan heeren gedeputeerde staten dezer provincie de reden van deze hunne weigering hebben bekend gemaakt, en bij dat adres, waarvan wij hierna een afschrift laten volgen, tevens verzocht, dat de stemming, als onbehoorlijk in hunne gemeente gedaan, moge vernietigd worden.

Het is zeer waarschijnlijk, dat op dit adres, bij heeren gedeputeerde staten besloten is, om zonder hetzelve in handen te stellen van den heer distrikt-kommissaris, bij wien de heer *A. Schutjes* ook als sekretaris werkzaam is, deze zaak *in loco* te doen onderzoeken, en waartoe de heeren *van Geusau* en *van Mattenburg* zijn benoemd, welke heeren dadelijk na den afloop der vergadering, naar Woensel zijn vertrokken.

Daar deze zaak aldus onderzocht wordt, zullen wij ons onthouden daaromtrent, voor alsnog, eenige aanmerkingen te maken, en wanneer wij daartoe in de gelegenheid gesteld worden, zullen wij van den verderen loop nader verslag doen.

Aan de edel achtbare heeren gedeputeerde staten van Noord-Braband.

De ondergeteekenden *L. van Vlockhoven*, assessor; *Arn. Rynders, Godefr. van Luitenaar, Godefr. Deckers*, en *Wilm van der Grinte*, leden van den gemeente-raad; *Wilhelmus van Stiphout, Wilhelmus van Lieshout* en *Pieter van der Heyden*, leden der kommissie, uit stemgeregtigden te Woensel, arrondissement Eindhoven, geven met gepasten eerbied te kennen, dat hun gister in de vergadering van het gemeente-bestuur, door den burgemeester ter teekening is voorgelegd, het opgemaakt verbaal der biljetten van stemgeregtigden binnen hunne gemeente, ter benoeming van kiezers voor het 5de kiesdistrikt; dat zij zich in gemoede bezwaard hebben gevonden, om dat verbaal te teekenen, om reden zij vermeenen wel onderrigt te zijn, dat er geene vrije stemming heeft plaats gehad, daar dezelve is vergezeld gegaan van dwang en verregaande bedreigingen, waardoor de meeste stemgeregtigden overgehaald, ja, in weerwil van hun zelven gedwongen zijn geworden, om de stembiljetten te teekenen, sommigen in blanko, en anderen zonder dat de teekende stemgeregtigden wisten, welke personen op hun stembiljet tot kiezers waren ingevuld; dat deze gedwongene en onder sterke bedreigingen, afgeperste teekeningen zijn geschied bij de rondbrenging der stembiljetten, zijnde de aldus geteekende stembiljetten dadelijk medegenomen, in strijd met de op de verkiezing bestaande reglementaire verordeningen, volgens welke de ophaling eerst drie dagen naar de rondbrenging der stembiljetten moet geschieden, terwijl die dan door de ingezetenen in eene beslotene bus moeten kunnen worden gestoken; en vermits eenige hunner medestemgeregtigde ingezetenen, alzoo in de vrije uitoefening van een der dierbaarste regten, die hun bij de grondwet zijn toegekend, op eene verregaande wijze zijn gestoord geworden, zoo hebben de ondergeteekenden zich verpligt gevonden, om hunne teekening (waaruit men soms hunne goedkeuring ten aanzien der gedwongene wijze van stemming, gelijk die geschied is, zoude willen afleiden) aan het meergemeld verbaal te moeten weigeren, en wenden zij zich met vertrouwen tot UE. G. A., met eerbiedig verzoek, dat UE. G. A. mogen goedvinden, om de in hunne gemeente plaats gehad hebbende gedwongene stemming van kiezers voor nietig en van onwaarde te verklaren, terwijl de ondergeteekenden, prijs stellende op eene vrije uitoefening van het bij de grondwet gewaarborgd stemregt, verder verzoeken, dat er tot eene nieuwe stemming van kiezers voor het 5de distrikt, binnen hunne gemeente zal worden overgegaan, opdat alzoo de stemgeregtigden van Woensel niet verstoken worden van het regt, om in de verkiezing voor het 5de distrikt, dit jaar, op eene vrije en onafhankelijke wijze te kunnen en mogen deelen.

In de *Arnhemsche Courant* van zaturdag jl. leest men een artikel, onder het opschrift: *Auto-da-fé van het evangelie*, overgenomen uit het dagblad, den *Constitutionnel*, waarin het gedrag van eenen der zendelingen te Aubusson, in Frankrijk, die zijne hoorders van den predikstoel op eene hem waardige wijze tegen het lezen van den bijbel door alle menschen zonder onderscheid had gewaarschuwd, op eene lage en schandelijke wijze wordt over den hekel gehaald. Het nadeelige en gevaarlijke van het bijbellezen door alle soort van lieden hier te willen betoogen, beschouwen wij als niet noodzakelijk meer, daar zulks sedert eenige jaren, in onderscheidene katholijke tijdschriften en andere werken genoegzaam aangetoond is. Alleen willen wij aan de *redactie* der *Arnhemsche Courant*, die dit artikel zoo gretig uit den *Constitutionnel* heeft overgenomen, vragen, waarom de hervormden op eene zoo listige wijze van tijd tot tijd er op uit zijn, om bijbels onder roomsch-katholijken *gratis* te verspreiden, waarvan wij nog niet lang geleden, een zoo doorslaand bewijs in den Haag gezien hebben, alwaar de heeren predikanten zich schenen te schamen, om dit werk zelve te verrigten, en toen tot eenen verbreider van dat goddelijk boek, onder roomsch-katholijken, welke toch niet deze gunst niet in hunnen schik waren, eenen metselaar gebruikten en eenvoudige katholijke zielen zochten te verschalken, met hun, om welke redenen weten wij niet, te zeggen, *dat de eerw. heer Tomas, pastoor te 's Hage, daartoe vrijheid verleend had, wijl de pastoors het geloof aan de pastorijen niet konden eeten*, iets hetwelk gebleken is geheel en al onwaarheid te behelzen? Indien toch het bijbellezen in het algemeen voor iedere klasse van menschen noodzakelijk is, moeten zij, die dit beweren willen, onzes bedunkens, niet met listen en streken, zoo als wij hebben doen blijken, maar met bondige redenen voor den dag komen.

BEURSPRIJS van SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, den 8 mei 1829.

Werk. sch.	57½ à 58	Spanje . .	34½ à 35
Rest. Uitges.	7/8 à 15/16	——— Parijs	9¼ à ¾
Kans-Biljett.	20 à ½	——— Coup.	8½ à 11
Stellen. . . .	6900 à 6950	Weenerbank	88¾ à 89¼
Am. Synd.	100 à ½	———	74¼ à ½
Losrenten	97 à ½	——— Certif.	50¼ à ¾
Handelmaats.	87¾ à 88¼	Metalique .	94½ à 95
Fr. Renten	78¾ à 79¼	——— L.	94¼ à ¾
— ———	à	Bank-actien	1325 à 1330
Cert. te Parijs	73½ à 74	Aand. R. f 100	194 à 196
Rusl. *Hope*	106 à ½	Dito f 250 . .	377 à 379
——— Insch.	56½ à 57	Ital. Mont. . .	à
——— Certif.	57 à ½	Napels Cert.	à
——— Hamb.	86½ à 87	Dito in Napels	79½ à 80
——— Londen	88 à ½	Dito in Lond.	83¼ à 84¼
Pr. Lond. 1.	110½ à 111	Eng. Gecons.	87½ à 88
— ——— 2.	110½ à 111	N. Rus. L. A.	98¾ à 99½
Den. Lon. 3.	65 à ¼	——— B.	à

BEKENDMAKINGEN.

Te 's Bosch, bij de gebroeders LANGENHUYSEN, drukkers en uitgevers, *Apostelstraat, H, no 20.*